

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “กลวิธีการเรียนภาษาจีนกลางของนักศึกษาไทย” มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งหมด 40 คน คัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มละ 20 คน ดังนี้

1. ผู้ที่กำลังศึกษาวิชาเอกภาษาจีนกลาง ในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรี จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน และคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 10 คน รวมทั้งหมด 20 คน

2. ผู้ที่กำลังศึกษา หรือสำเร็จการศึกษาในวิชาเอกภาษาจีนกลางระดับปริญญาโท จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 20 คน

การที่ผู้วิจัยเลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่หนึ่งจากสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนกลางเพียงสองมหาวิทยาลัย คือ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้สามารถสอบผ่านการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาซึ่งจัดโดยทบวงมหาวิทยาลัย ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงมีความสามารถในการเรียนที่มีประสิทธิภาพ อันจะทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่สองผู้วิจัยเลือกมาจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากในปัจจุบันมีเพียงสถานศึกษาดังกล่าวที่เปิดการเรียนการสอนวิชาเอกภาษาจีนกลางระดับปริญญาโทแห่งเดียวในประเทศไทย

สำหรับเหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีพื้นฐานความรู้ภาษาจีนกลางที่เพียงพอสำหรับการศึกษากลวิธีการเรียนภาษาจีนกลางคือกลุ่มตัวอย่างได้ศึกษาภาษาจีนกลางครบทั้งสี่ทักษะ ได้แก่ ทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน อันจะทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ นอกจากนี้ตามหลักสูตรของสาขาวิชาเอกภาษาจีนกลางทั้งสองมหาวิทยาลัย บังคับให้ผู้ que เลือกเรียนวิชาเอกภาษาจีนกลางต้องศึกษาวิชาพื้นฐานภาษาจีนกลาง จำนวน 6 หน่วยกิต ก่อนที่จะเลือกภาษาจีนกลางเป็น

วิชาเอกในปีที่ 2 และเรียนวิชาบังคับในสาขาวิชาภาษาจีนกลางไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยกิต ในปีต่อไป ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มจึงได้ศึกษาภาษาจีนกลางในปริมาณหน่วยกิตที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้เมื่อได้ศึกษาหลักสูตรเอกภาษาจีนกลางของทั้งสองมหาวิทยาลัยแล้วพบว่า มีรายวิชาที่ให้นักศึกษาเรียนใกล้เคียงกัน ทำให้มีความแตกต่างด้านทักษะพื้นฐานของภาษาจีนกลางน้อยมาก

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อศึกษากลวิธีการเรียนภาษาจีนกลางของนักศึกษาไทยมี ดังนี้

1. แบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถามการใช้กลวิธีการเรียนภาษาจีนกลางโดยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของออกซ์ฟอร์ดที่เรียกว่า “Strategy Inventory for Language Learning (SILL) version 5.1” (for English Speakers Learning a New Language) (Oxford, 1990) และ โอแมลลีย์และชาโมต์ (O’Malley and Chamot, 1990) เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในการเรียนภาษาจีนกลางของนักศึกษาไทย และได้เชื่อมโยงกลวิธีการเรียนภาษาจีนกลางกับการใช้ทักษะทางภาษาทั้งสี่ทักษะ ได้แก่ ทักษะการพูด ฟัง อ่าน และเขียน

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการศึกษาเรื่องกลวิธีการเรียนภาษาจีนกลาง เนื่องจากพฤติกรรมการใช้กลวิธีการเรียนภาษา มีทั้งพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ เช่น การฟังกศวีระ การพูด เป็นต้น และพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้ซึ่งเป็นความคิด ความรู้สึกของผู้เรียน ดังนั้นจึงต้องหาวิธีที่กระตุ้นให้ผู้เรียนบอกกลวิธีการเรียนของผู้เรียนเอง (Cohen, 1987, p. 31) นอกจากนี้โอแมลลีย์และชาโมต์ (O’Malley and Chamot, 1990) กล่าวว่า รูปแบบการสำรวจที่ไม่ได้กำหนดโครงสร้างแน่นอนจะทำให้วิเคราะห์ข้อมูลได้ลำบาก ดังนั้นการใช้แบบสอบถามซึ่งใช้คำถามเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนกล่าวถึงกลวิธีการเรียนของตนและมีรูปแบบที่แน่นอนจึงเป็นวิธีที่เหมาะสม

แบบสอบถามกลวิธีการเรียนภาษาจีนกลางผู้วิจัยจำแนกตามประเภทหลักของกลวิธีการเรียนตามแบบของออกซ์ฟอร์ด (Oxford, 1990) และโอแมลลีย์และชาโมต์ (O’Malley and Chamot, 1990) ได้เป็นห้ากลวิธีประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 50 ข้อ รายละเอียดดังนี้

การจำแนกประเภทกลวิธีการเรียนในรูปแบบสอบถามกลวิธีการเรียนภาษาจีนกลาง

ประเภทของกลวิธีการเรียน	จำนวนข้อ
1. กลวิธีด้านการจำ	8
2. กลวิธีด้านความรู้ความคิด	17
3. กลวิธีการชดเชยข้อบกพร่อง	4
4. กลวิธีที่นำไปสู่ความสำเร็จ	12
5. กลวิธีด้านอารมณ์และทางสังคม	12
รวม	50

แบบสอบถามกลวิธีการเรียนภาษาจีนกลางเป็นแบบสอบถามแสดงปริมาณโดยใช้มาตราการวัดแบบไลเคิร์ต (Likert-scaling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างระบุความถี่ในการใช้กลวิธีการเรียนภาษาจีนกลางแต่ละข้อว่าปฏิบัติตามกลวิธีดังกล่าวมากน้อยเพียงใดโดยกลุ่มตัวอย่างจะประมาณค่าน้ำหนักของการปฏิบัติเป็นตัวเลข 5 ระดับ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนของการปฏิบัติตามกลวิธีประเภทต่างๆ ดังนี้

ระดับ 5	ปฏิบัติมากที่สุด	=	5 คะแนน
ระดับ 4	ปฏิบัติมาก	=	4 คะแนน
ระดับ 3	ปฏิบัติปานกลาง	=	3 คะแนน
ระดับ 2	ปฏิบัติน้อย	=	2 คะแนน
ระดับ 1	ปฏิบัติน้อยที่สุด	=	1 คะแนน

สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยได้แบ่งระดับของการปฏิบัติกลวิธีการเรียนภาษาจีนกลางโดยใช้ค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อตามเกณฑ์ ดังนี้

Range	ความหมาย
4.21 - 5.00	ปฏิบัติมากที่สุด
3.41 - 4.20	ปฏิบัติมาก
2.61 - 3.40	ปฏิบัติปานกลาง
1.81 - 2.60	ปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.80	ปฏิบัติน้อยที่สุด

(คู่อภิปกรณ์ จินดาประเสริฐ, 2540, น. 27 เปรียบเทียบกับ ออกซ์ฟอร์ด, 1990, น. 300)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาใช้ควบคู่กับการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการเรียนภาษาจีนกลาง และเทคนิคเฉพาะตัวที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนภาษาจีนกลางอย่างละเอียดมากยิ่งขึ้น

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ควบคู่กับแบบสอบถามกลวิธีการเรียนภาษาจีนกลาง โดยผู้วิจัยใช้คำถามในแบบสอบถามทั้ง 50 ข้อ พร้อมทั้งระบุความถี่ในการปฏิบัติกลวิธีการเรียนภาษาจีนกลางแต่ละข้อตามคำตอบของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน การสัมภาษณ์ทำให้ผู้วิจัยได้รายละเอียดเกี่ยวกับกลวิธีการเรียน และเทคนิคในการเรียนภาษาจีนกลางอย่างละเอียดเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม

3.3 วิธีเก็บข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามกลวิธีการเรียนภาษาจีนกลางไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม กลุ่มละ 2 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวไม่เข้าใจคำถามในแบบสอบถามบางข้อ หรือมีความเข้าใจแบบสอบถามบางข้อต่างจากวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุงแก้ไข

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดิมพบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ และสามารถตอบคำถามในแบบสอบถามได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสามารถนำแบบสอบถามชุดดังกล่าวไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดต่อไป

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 40 คน ตอบ พร้อมทั้งสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว รายละเอียดเกี่ยวกับกลวิธีการเรียน และเทคนิคเฉพาะตัวในการเรียนภาษาจีนกลาง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้น โดยใช้เวลาประมาณ 30-45 นาทีต่อคน เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะนำมาถ่ายถอดเสียงเพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป ส่วนระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้เวลาตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2544 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2544

3.4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

3.4.1 นำแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม จำนวน 40 ชุด มาวิเคราะห์ความถี่ในการใช้กลวิธีการเรียนภาษาจีนกลางแบบต่างๆ ในการเรียนภาษาจีนกลางของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย

3.4.2 ใช้ ค่า t-test ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติในการใช้กลวิธีการเรียนภาษาจีนกลาง ระหว่างผู้ที่กำลังศึกษาวิชาเอกภาษาจีนกลาง ในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในระดับปริญญาตรี และผู้ที่กำลังศึกษา หรือสำเร็จการศึกษาในวิชาเอกภาษาจีนกลางในระดับปริญญาโท

สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ใช้แนวคิดเรื่องกลวิธีการเรียนภาษาของออกซ์ฟอร์ด (Oxford, 1990) และโอแมลลีย์และชาโมต์ (O'Malley and Chamot, 1990) มาผสมผสานกันเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในการเรียนภาษาจีนกลางนักศึกษาไทยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลวิธีการเรียนภาษา (Learning strategy) คือ วิธีการต่างๆที่ผู้เรียนนำมาปฏิบัติเพื่อสนับสนุน และพัฒนาทักษะในการเรียนภาษาเป้าหมายของตนให้ประสบผลสำเร็จ ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของกลวิธีการเรียนภาษาเป็นห้าประเภท ได้แก่

1. กลวิธีด้านการจำ (Memory strategies) กลวิธีนี้ผู้เรียนต้องใช้กลไกทางสมองที่ช่วยให้ผู้เรียนเก็บข้อมูลความรู้ทางภาษาไว้ โดยเฉพาะเรื่องคำศัพท์ และนำออกมาใช้เมื่อต้องการ นอกจากนี้กลวิธีดังกล่าวยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับภาษาทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างอัตโนมัติ กลวิธีด้านความจำแบ่งเป็นกลวิธีที่ใช้เพื่อเสริมสร้างความจำได้

2. กลวิธีด้านความรู้ความคิด (Cognitive strategies) หมายถึง กลวิธีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสมอง โดยผู้เรียนกำหนด และปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้มีส่วนร่วมในการใช้ภาษา กลวิธีนี้ผู้เรียนใช้มากกว่ากลวิธีอื่นๆ

3. กลวิธีการชดเชยข้อบกพร่อง (Compensation strategies) หมายถึง กลวิธีที่ผู้เรียนใช้เพื่อสื่อสาร และเดาความหมาย เมื่อพบปัญหาในการเรียน หรือการใช้ภาษาเป้าหมายนั้น กลวิธีนี้แบ่งได้เป็นสองประเภทใหญ่ๆ คือ การเดาอย่างมีหลักการ และการแก้ไขข้อจำกัดทางภาษา

4. กลวิธีที่นำไปสู่ความสำเร็จ (Metacognitive strategies) หมายถึง กลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการวางแผนการเรียน เพื่อใช้กระบวนการเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังหมายถึง กลวิธีผู้เรียนใช้ในการประเมินผล และตรวจสอบข้อผิดพลาดในการเรียนด้วย

5. กลวิธีด้านอารมณ์และสังคม (Affective and social strategies) หมายถึง กลวิธีที่ผู้เรียนใช้เพื่อควบคุมอารมณ์และทัศนคติในการเรียน รวมทั้งนำมาใช้ในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาความเข้าใจ ความคิด และความรู้สึของผู้อื่น